

Табела 5.2. Спецификација предмета
 Спецификацију треба дати за сваки предмет из студијског програма.

Студијски програм : Етнологија и антропологија (основне академске студије)
Назив предмета: Визуелна антропологија
Наставник/наставници: Проф. др Слободан Наумовић
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Испуњен услов за упис друге године основних студија етнологије и антропологије
Циљ предмета Похађање програма из визуелне антропологије представља нужан корак у освајању медијске писмености, која је један од услова за успешно функционисање у савременом свету и бављење антропологијом савремености. Током рада, студенти се упознају са главним облицима делатности у оквиру савремене визуелне антропологије (визуелно истраживање, документација, јавна презентација, настава), као и са историјатом, појмовима и теоријским полазиштима у визуелној антропологији; Упознају се са историјатом, главним ауторима и значајним остварењима етнографског и документарног филма; Стичу способности разумевања, вредновања и анализе различитих врста визуелне грађе и визуелних текстова; Стичу способности самосталног проналажења и уклапања у истраживачки оквир већ постојећих визуелних текстова, сходно циљевима свог истраживања; Развијају способности антрополошке анализе играних филмова као привилегованих канала вишеслојне комуникације у данашњем свету.
Исход предмета Након усвајања садржаја предвиђеног програма, студенти ће бити оспособљени да разумеју и правилно користе основне термине визуелне антропологије; Усвојиће елементарна знања о филмском језику и биће у стању да разумеју логику комуникације која се остварује основним врстама савремених визуелних медија; Биће у стању да изврше анализу основних облика комуникације остварене савременим визуелним медијима, да издвоје њене главне садржаје, да аргументују своја тумачења, и да их изложе на систематичан начин у усменој или писаној форми.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Упознавање са основним појмовима; Место визуелне антропологије у систему антрополошких наука и посебности истраживања утемељених на визуелним изворима; Историја етнографског филма и визуелне антропологије; Одређења документарног и етнографског филма и питања жанра и стила; Природа наратије сликом, врсте коментара и питање ауторства у етнографском филму; Сазнајне могућности разних врста визуелних записа, документарног филма и етнографског филма; Методе и технике визуелних истраживања; Визуелна антропологија и фотографија (архивска фотографија, индустријска фотографија, породична фотографија, улична фотографија, феноменологија фотографије, фотографско измамљивање); „Домородачки медији“ или о коме је прича, чији је глас и у чијем је све то интересу? Позиционалност у етнографском филму; Политика и етика етнографског филма и визуелне антропологије; Будућност визуелне антропологије: дигитална револуција, антропологија медија и антропологија чула; Визуелна антропологија и играни филм (анализа продукције, анализа комуникације различитим облицима филмских изражајних средстава и анализа рецепције играних филмова). <i>Практична настава /</i>
Литература Наумовић, Слободан (2011): Разговор са Питером Крофордом, <i>Етноантрополошки проблеми</i>, Год. 6, Св. 1, 235-242. (7) Borjan, Etami (2013): Etnografski film: u potrazi za definicijom, u: ista, <i>Drugi na filmu. Etnografski film i autohtono filmsko stvaralaštvo</i>, Zagreb: HFS, 19-67. (48) Ruby, Jay (1996): Visual Anthropology, u: <i>Encyclopedia of Cultural Anthropology</i>, David Levinson and Melvin Ember, editors. New York: Henry Holt and Company, vol. 4:1345-1351. (6) Schäuble, Michaela (2020): Visual Anthropology, u: Hilary Callan (ed.), <i>The International Encyclopedia of Anthropology</i>, Wiley Online Library, doi:10.1002/9781118924396.wbiea1969. (21) Hussmann, Rolf and Postma, Metje (2008): <i>Ethnographic Cinema</i>. (28) Ruš, Žan (2014 [2003]): Kamera i čovek, u: Hokings, Pol, ur., <i>Načela vizualne antropologije</i>, Beograd: Clio, 18-33. (16) Borjan, Etami (2013): Razvoj etnografskog filma: pravci i metode, u: ista, <i>Drugi na filmu. Etnografski film i autohtono filmsko stvaralaštvo</i>, Zagreb: HFS, 69-86, 101-135. (55) Grimshaw, Anna (2001): The modernist moment and after, 1895-1945, u: ista, <i>The Ethnographer's Eye: Ways of Seeing in Modern Anthropology</i>, Cambridge: Cambridge University Press, 15-31. (16) Grimshaw, Anna (2001): The innocent eye: Flaherty, Malinowski and the romantic quest, u: ista, <i>The Ethnographer's Eye: Ways of Seeing in Modern Anthropology</i>, Cambridge: Cambridge University Press, 44-56. (22) Grimshaw, Anna (2001): The light of reason: John Grierson, Radcliffe-Brown and the enlightenment project, u: ista, <i>The Ethnographer's Eye: Ways of Seeing in Modern Anthropology</i>, Cambridge: Cambridge University Press, 57-68. (11) Nichols, Bill (2001): What Types of Documentary Are There?, <i>Introduction to Documentary</i>, Bloomington: Indiana University Press, 99-138. (39) Jang, Kolin (2014 [2003]): Posmatrački film, u: Hokings, Pol, ur., <i>Načela vizualne antropologije</i>, Beograd: Clio, 34-45. (12) MekDugal, Dejvid (2014 [2003]): I dalje od posmatračkog filma, u: Hokings, Pol, ur., <i>Načela vizualne antropologije</i>, Beograd: Clio, 46-58. (13) Henley, Paul (1985): British Ethnographic Film: Recent Developments, <i>Anthropology Today</i>, Vol. 1, No. 1, 5-17. (12) Henley, Paul (2007): The origins of observational cinema: conversations with Colin Young, u: Beate Engelbrecht, ed. <i>Memories of the Origins of Visual Anthropology</i>. Frankfurt, New York, Bern, Brussels: Peter Lang. (27) Симић, Марина (2010): <i>Вид и виђење</i>: режими знања и апропријација других у етнографским музејима и етнографском филму, <i>Гласник Етнографског института САНУ</i> LVIII (1), 85-99. (14) MacDougall, David (2005): Introduction. Meaning and Being, u: isti: <i>The Corporeal Image</i>, Princeton: Princeton University Press, 1-10. (10) Carta, Silvio (2015): Visual and Experiential Knowledge in Observational Cinema, <i>Anthrovision</i>, 3.1, Vaneasa online. (17)

Henley, Paul (2000): Ethnographic film: Technology, practice and anthropological theory, *Visual Anthropology*, 13:2, 207-226. (19)

Hokings, Pol (2014): Zaključak: Etnografsko snimanje i antropološka teorija, u: Pol Hokings, ur., *Načela vizuelne antropologije*, CLIO, 124-142. (18)

Наумовић, Слободан (1988): Питање визуелне грађе у етнологији, *Етнолошке свеске IX*, 113-123. (10)

Banić Grubišić, Ana (2012): O slučaju „obrnute“ upotrebe „fotografskog izmamљivanja“: razmišљanja o značaju i ulozi vizuelne građe u terenskom istraživanju, *Етнолошко-антрополошке свеске 19*, (н.с.) 8, 47-63. (17)

Banks, Marcus (2007): Visual methods and field research, у, исти: *Using Visual Data in Qualitative Research*, SAGE, 57-91. (34)

Ilić, Vladimir (2014): Beleženje i snimanje prilikom posmatranja društvenih pojava, *Antropologija* 14, sv. 2, 71-87. (16)

Наумовић, Слободан (2020): О "трикстерима," прелазницима и "тотемским прецима": сећање на Асена Баликчија (1929-2019) и на тип приступа визуелној антропологији који је он оличавао. (19)

Balikči, Asen (2014 [2003]): Rekonstrukcija kultura na filmu, u: Hokings, Pol, ur., *Načela vizualne antropologije*, Beograd: Clio, 82-89. (8)

Brujić, Marija (2017): Kratak uvod u istoriju antropologije fotografije, *Етноантрополошки проблеми*, н. с. год. 12 св. 1, 129-147. (18)

Belaj, Melanija (2006): Obiteljska fotografija – analiza i interpretacija u okviru teorije predstavljanja Ervinga Goffmana, *Етнолошка tribina* 29, Vol. 36, 53-69. (16)

Harper, Douglas (2002): Talking about pictures: a case for photo elicitation, *Visual Studies*, Vol. 17, No. 1, 13-26. (13)

Edwards, Elisabeth (2006): Photographs and the Sound of History, *Visual Anthropology Review*, Volume 21, Issues 1 and 2, 27-46. (19)

Наумовић, Слободан. 2015. Улична фотографија као заједничка антропологија: лични осврт на улогу посебног фотографског жанра у истраживању сликовних аспеката колективног сећања на свет живота и рада у Бору, у: Наумовић и Радивојевић, *Борски алманах: Улична фотографија као заједничка антропологија*, Бор: Народна библиотека Бор, 99-184. (85)

Borjan, Etami (2013): Promišљanje tradicionalnog u etnografskom filmu. Reprezentacija, etika i autohtonost (sa komentarima i autorskim odgovorom). *Етнолошка tribina* 36, Vol. 43, 3-24. (21)

MacDougall, David (1991): Whose Story Is It?, *Visual Anthropology Review*, Vol. 7, No. 2, 2-10. (9)

Ruby, Jay (1991): Speaking For, Speaking About, Speaking With, or Speaking Alongside – An Anthropological and Documentary Dilemma, *Visual Anthropology Review*, Vol. 7, No. 2, 50-67. (17)

Raheja, Michelle (2007): Reading Nanook's Smile: Visual Sovereignty, Indigenous Revisions of Ethnography, and Atanarjuat (The Fast Runner), *American Quarterly*, Volume 59, Number 4, December 2007, 1159-1185. (26)

Banić Grubišić, Ana (2013): Antropološki pristup medijima – kratak pregled (sa posebnim osvrtom na igrani film), *Antropologija* 13, sv. 2, 135-155. (20)

Наумовић, Слободан (2010): Кадрирање културне интимности: неколико мисли о динамици самопредстављања и самопоимања у српској кинематографији, *Годишњак за друштвену историју* 1, 7-37. (30)

Ковачевић, Ivan i Vladimira Ilić (2016): Antropologija filma u Srbiji, *Етноантрополошки проблеми*, н. с. год. 11 св. 1, 217-239. (21)

Наумовић, Слободан (2017): Оглед о филму *Енклава* Горана Радовановића, *Етноантрополошки проблеми*, н. с. год. 12 св. 4, 1013-1062. (50)

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2+2		Практична настава:
Методe извођења наставе			
Предавања, вежбе, заједнички студентски рад у оквиру семинара, приказивање и анализа филмова и других врста визуелних материјала, рад на индивидуалним пројектима.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава		усмени испт	40
колоквијум-и	30		
семинар-и	20		
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....			
*максимална дужна 2 странице А4 формата			